
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

לקוויות למידה א: היסודות התיאורטיים של דסלקסיה ודיסקלקוליה -
37933

תאריך עדכון אחרון 16-09-2024

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: חינוך

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): שרית אשכנזי

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: sarit.ashkenazi@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום א' 10:00-12:00

מורי הקורס:
גב יערה לדור ויצמן,
ד"ר שרית אשכנזי

תאור כללי של הקורס:
בקורס זה יוצגו הליקויים הלימודיים-הישגיים של האוכלוסייה המוגדרת כבעלת לקות למידה, דהיינו ליקויים ברכישת ידע בתחום הקריאה ובתחום החשבון.
את הקורס יעבירו שתי מרצות.
יערה תתחיל את הקורס ב-30.10.2024 לשבעה שעורים עד לתאריך 11.12.2024
שרית תמשיך את הקורס לשבעה שעורים שיעור ראשון ב-18.12.2024
ושעור אחרון בתאריך 29.1.2025
במהלך הקורס תדרשו להגיש 2 תרגילים. התרגיל של יערה ינתן בתאריך ה-4.12.2024 ויוגש בתאריך ה-18.12.2024
התרגיל של שרית ינתן בתאריך ה-22.1.2025 ויוגש בתאריך ה-5.2.2025

מטרות הקורס:
קורס זה מיועד לאנשי מקצוע העובדים במערכת חינוך, ואשר ידרשו לעבוד עם אוכלוסיית תלמידים עם לקויות למידה שלא כמאבחנים או מורים להוראה מתקנת, אלא כיועצים, פסיכולוגים או מורים בחינוך מיוחד. מטרתו של הקורס לאפשר הבנה מושכלת של הלקות – מהן המגבלות ועל מה מושתת האבחון של לקות למידה, כמו גם קריאה מושכלת של דו"חות אבחון והמלצות להתערבות.

תוצרי למידה
בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:
בסיומו של קורס זה סטודנטים יהיו מסוגלים:
• לזהות את המאפיינים של לקויות הלמידה הספציפיות
• להכיר בצורה מעמיקה מושגי היסוד של לקויות הלמידה באופן שיאפשר קריאה מושכלת של דוחות
• לדון באפשרויות הטיפול בילדים בעלי לקויות למידה

דרישות נוכחות (%) :
100

שיטת ההוראה בקורס: פרונטלית

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:
הקורס יכלול שני חלקים כל חלק יינתן על ידי מרצה אחר.
1. קשיים בחשבון (דיסקלקוליה): יינתן על ידי ד"ר שרית אשכנזי
-בתחילה נתייחס להתפתחות יכולות חשבוניות. נסקור מגוון נושאים: ממודל של הבנה חשבונית במבוגרים ועד תהליך ההתפתחות של היכולת החשבונית. לאחר מכן נתייחס ללקות למידה בחשבון -

ננסה להבין מה הם הגורמים ללקות למידה בחשבון, ונכיר תיאוריות ומאפיינים עיקריים. בנוסף, ננסה להבין את התרומה של גורמים כלליים לעיבוד חשבוני תקין וללקות בחשבון.

2. קשיים קריאה (דיסלקסיה): יינתן על-ידי גב' יערה לדור

הדיון יכלול הבהרה של מהו כתב. הצגה בסיסית של מודל קריאה. דיון ביקורתי בהגדרה של לקות קריאה. הצגה מתומצתת של היפותיזות שונות להסבר לקות הקריאה. מה בין קריאה והבנת הנקרא? האם דיסגרפיה היא חלק מסינדרום הדיסלקסיה. שיטות התערבות.

חומר חובה לקריאה:

Dyscalculia

Dehaene, S., Piazza, M., Pinel, P., & Cohen, L. (2003). Three parietal circuits for number processing. *Cognitive neuropsychology*, 20(3-6), 487-506.

הניק, א', רובנשטיין, א', אשכנזי, ש', מרק-זיגדון, נ' (2010). היבטים נוירו קוגניטיביים בעיבוד מידע נומרי. אוריינות ושפה, 3, (עמ' 113-130).

Noel, M. P., & Rousselle, L. (2011). Developmental changes in the profiles of dyscalculia: an explanation based on a double exact-and-approximate number representation model. [Perspective]. *Frontiers in Human Neuroscience*, 5. doi: 10.3389/fnhum.2011.00165

Geary, D. C. (2004). Mathematics and learning disabilities. *J Learn Disabil*, 37(1), 4-15.

Szucs, D., Devine, A., Soltesz, F., Nobes, A., & Gabriel, F. (2013). Developmental dyscalculia is related to visuo-spatial memory and inhibition impairment. *Cortex*, 49(10), 2674-2688.0

רותם, א' והניק, א' (2016). מה יודעים מתבגרים עם לקות למידה במתמטיקה על לוח הכפל? אוריינות ושפה.

Kucian, K., Grond, U., Rotzer, S., Henzi, B., Schonmann, C., Plangger, F., et al. (2011). Mental number line training in children with developmental dyscalculia. *Neuroimage*.

Ashcraft M. H. & Moore, A. (2009). Mathematics Anxiety and the Affective Drop in Performance. *Journal of Psychoeducational Assessment*, 27, 197- 205.

Dyslexia :

Frost, R. (2005). Orthographic systems and skilled word recognition processes in reading. In M. J. Snowling and C. Hulme (Eds.) *The Science of Reading: A Handbook*. Blackwell Publishing Ltd. (pp. 277-287)

Rayner, K., Pollatsek, A. Ashby, J., and Clifton, C. (2012). *Psychology of reading*. Second edition, Psychology Press, Taylor & Francis Group, NY and London. (Ch. 2, pp. 23-48, and Ch. 13, pp. 321-343.)

Rayner, K., Foorman, B. R., Perfetti, C. A., Pesetsky, D., and Seidenverg, M. S. (2001). How psychological science informs the teaching of reading. *Psychological Science in the Public Interest*, 2, 31-74. (Selected pages: 31-31; 36-38; 39-44; 47-48; 52-61.)

חומר לקריאה נוספת:

מרכיבי הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 60 %
הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיכום / מבחן בית / רפרט 40 %

מידע נוסף / הערות:

חובות:

בסופו של כל אחד משני הנושאים יוגש תרגיל. משקלו של כל תרגיל הוא 20% מהציון הסופי. נוכחות מלאה והגשת כל התרגילים הם תנאי לזכאות לגשת למטלה הסופית. תהיה בחינה בכתב.

שעות קבלה:

יערה לדור יום ד, 11:00-11:45
ד"ר שרית אשכנזי: יום א, 10:00-12:00

את הקורס יעבירו שתי מרצות.

יערה תתחיל את הקורס ב-30.10.2024 לשבעה שעורים עד לתאריך 11.12.2024

שרית תמשיך את הקורס לשבעה שעורים שיעור ראשון ב-18.12.2024

ושעור אחרון בתאריך 29.1.2025

במהלך הקורס תדרשו להגיש 2 תרגילים. התרגיל של יערה ינתן בתאריך 4.12.2024 ויוגש בתאריך 18.12.2024

התרגיל של שרית ינתן בתאריך 22.1.2025 ויוגש בתאריך 5.2.2025